

16.
1.
2.
3.
4.
5.
6.
7.
8.
9.

1676.

1. Beermannus, Joh. Christophorus: De jure natural

2^a, 6. c. d Beermannus, Joh. Christophorus: De indigenatu

4 Sept. 1676 = 1684.

3. Beermannus, Joh. Christop: De prodigiis san-
guinis

4. Herold, Jo. Berthel: De fato matrimoniali.

5. Phebus, Joh. Fredericus: De jure internuntiat

6. Phebus, Joh. Fredericus: De rescindendis contrac-
tibus nominatis

7. Phebus, Joh. Fredericus: De nomine proprio

8. Rhode, Marcus: De jure riparum.

9. Schrockius, Isaacus: I. De sale II. Disquisitiones historice
politice XXV. et Nicolai Machiavelis lib. XII historie
Florentinae (pars 2. deest)

- 10^{a 26} = Schultze, Petrus : Jus commerciorum.
11. Schultze, Petrus : De argentaria judiciali.
12. Styrkius, Samuel : De salo jure principis.
13. Styrkius, Samuel : Jus principis extra terram
Forum . . .
14. Styrkius, Samuel : De baculis fissis.
15. Valandus, Godefridus : Acquisitionum Phoenicianarum
sive interpres, Gemini sensus Distinctionis
inter jus gentium et civile index.

2.

11

10

1. Schilling, Peter. De numeratione
 2. Schilling, Peter. De numeratione
 3. Schilling, Peter. De numeratione
 4. Schilling, Peter. De numeratione
 5. Schilling, Peter. De numeratione
 6. Schilling, Peter. De numeratione
 7. Schilling, Peter. De numeratione
 8. Schilling, Peter. De numeratione
 9. Schilling, Peter. De numeratione
 10. Schilling, Peter. De numeratione

13112.

1676, 1

47.

1

I. N. D. E. D. N. J. C.
DISSERTATIO
DE
JURE NATURÆ,

QVAM
PRÆSIDE

JOH. CHRISTOPHORO BECMANO
D. & HISTOR. PROF. PUBL.

Publicè proponit

SAMUEL Knorr / Glogovia
g. Silesius.

In Auditorio Philosoph. Majori
AD D. VII. OCTOBR. AN. MDC LXXVI.

Frankofurti ad Viadrum,
Excudit CHRISTOPHORUS ZEITLERUS.

107

THE UNIVERSITY OF
 BOSTON
 DE
 THE LIBRARY
 OF THE
 PRESIDENT
 JOSEPH P. MORSE
 M. A. 1847
 PUBLISHED
 BY
 SAMUEL W. BENTLEY
 OF
 BOSTON
 IN THE
 CITY OF BOSTON
 AT THE
 PRESS OF
 THE UNIVERSITY OF BOSTON
 1847

(0)

DISSERTATIO
DE
JURE NATURÆ.

I. II. *Definitio Juris Naturæ.* III. *Definitio Rationis: Libido, Intemperantia cur Bruta sint? Cur Ratio corrupta sit causa depravatarum Actionum nostrarum? Cur cognitio Reflexa Rationem indicet? Cur proximus à Deo gradus sit Creaturarum Rationalium? Cur Imago Divina in Ratione consistat? Cur Homo beneficio Rationis imperet? De Brutorum virtutibus.* IV. *Quid sit Dictamen Rectæ Rationis?* V. *Explicatio verborum Imper. de Jure Naturæ: Servandum fuisse etiamsi nulla Lege jussum fuisset; Decalogum omnia Juris Naturæ Præcepta continere; An Incestus Decalogo prohibitus sit?* VIII. *Tria vulgo nota Principia Juris Naturæ ex Natura ejus proxime derivari; Nec tamen inter se differre.* IX. *Jus Naturæ apud omnes est idem, omnibus æque notum, Perpetuum, Immutabile; Quo sensu Dispensationes admittat?* X. *Jus Naturæ Primævum & Secundarium.* XI. *Rami Juris Naturæ, Amor Dei, Nostri, Proximi; Præcepta Juris Naturæ Infinita.* XII. *Discrimen Juris Naturæ à Jure Gentium; Cur Distinctio Dominiorum, & Contractus sint Juris Gentium, Lex Furtorum v. & Fides contractibus præstanda pertineant ad Jus Naturæ?*

L

JUS NATURÆ, Nobilissimam totius Vitæ Rationalis ac Socialis partem, & utriusq; veluti fundamentum primo tractandum suscipimus: Quod quidem ad Doctrinam moralem proprie spectat, quia tamen Parallelismos Meditationum Politicarum nostrarum exhibitam venimus, nihil commodius nos hic tractaturos censuimus, quam si illud Juri Gentium Parallelum sistamus. Præstabimus id more ac ordine nobis solito citra ambages prolixamq; rerû pompam aut cætera ista rejicula, quibus necessarium rerum apparatus vulgo obruere solent.

II.

JUS NATURÆ est conformitas cum Natura Rationali. Dictamen Rectæ Rationis alii vocant eodem sensu. Conforme cum Natura

A ra Ra-

DISSERTATIO

ra Rationali illud est, quod naturam rationalem conservat, perficit & auget, ac proinde contrarium ejus, naturam rationalem destruit. Sic pietas est Juris Naturæ, congruit enim cum naturâ rationali, quia creatura non potest exuere respectum, quem Creatori debet. Cujus iterum causa, quia effectus nunquam potest negare dependentiam à causa sua, aut si quid horum fieret, eo ipso contradictio involveretur: Effectus enim sine dependentia à causa non est effectus: Creatura sine Creatore non est creatura, & consequenter, ut creatura sit, Deum ab eò coli oportet, ne sibi ipsi contradicat, & seipsam evertat.

III.

Plenissima hujus rei Declaratio ex natura Rationis pendet: De hac enim nisi certi quid constet, nunquam vel Naturam Rationalem vel Dictamen Rectæ Rationis satis assequemur. Et quidem prætermisso aliorum de nobili hac materia cogitatorum examine opinamur, *Rationem esse facultatem cognoscendi rem in natura sua*: Quo conceptu & præsentis proposito nostro lucem clarissime affulsuram, & hominum actus à Brutis evidentissime distinctum iri confidimus. Cognoscere est repræsentare aliquid animo, quod cum sensualibus creaturis omnibus commune habemus. Cognoscere rem in naturâ suâ actus nostros discernit à cognitione brutorum, quæ res quidem etiam apprehendunt, sed sub ratione boni privati sui, non autem ut in naturâ sua sese habet; Ideò ipsæ actiones nostræ tunc brutales fiunt, cum in rem tendunt, non secundum naturam ejus, sed sub boni privati apprehensione. Et libido brutalis est, Cohabitationis carnalis natura enim in procreatione subolis consistit, quam libido sub ratione jucundi alicujus privati, eoque non secundum naturam sui apprehendit. Intemperantia Brutalis est; Brutorum more enim in alimenta tanquam in jucundum aliquod privatum ferimur, cum natura sua ad conservationem nostri destinatur. Et generaliter Ratio corrupta, decantatum illud in Scholis Theologorum Thema, Fons depravatarum actionum nostrarum merito statuitur; Deficit enim cognitione rerum in naturâ ipsarum propriâ, ac proinde non potest actiones congruas edere. E contrario cognitio reflexa in qua in *Medit. Pol. Disf. IV.* Rationem conspici-

candam

DE JURE NATURÆ.

candam proposuimus, partem conceptus hujus explet; Si enim naturam rerum per rationem apprehendimus, etiam naturam cognitionis apprehendimus, eoq; in cognitionem nostram reflectimus. Cur proximus à Deo creaturarum rationalium in genere Entium gradus sit, hinc etiam derivabitur. Cognitione rerum enim in natura ipsarum hoc unicum sublimius est, easdem producere. Ipsa Imago Divina consistit in Ratione, Deus enim perfectissime & se ipsum & omnia extra se cognoscit. At in corpore nulla nostri cum Deo similitudo est; DEUS enim est Spiritus: Sola mens e. Dei imaginem gerit, quia itidem res in natura sua cognoscere apta est. Solus homo beneficio Rationis imperat rebus terrenis, eandem ob causam; Ratio enim est facultas cognoscendi rem in natura sua; Solus homo ergo quia vi cognitionis hujus cuncta ad fines suos dirigere potest, Imperio dignus est. Ratiocinia etiam seu Syllogismi ex eadem fluunt, h. e. facultas ex notioribus & prioribus ignotiora & posteriora colligendi: Non tamen simpliciter, sed colligendi ex naturâ rerum; Si universalius id acceperis, in Bruta etiam aliquid eorum cadere videbitur, sed rursus non nisi sub ratione boni privati sui. Vid. vulpis ratiocinia in *Sperlingii Phys.* Deniq; etiam de virtutibus Brutorum aliisque quæ Rationem præ se ferre videntur, judicium inde formabitur: Eas videlicet non proficisci ex cognitione rerum in natura sua, sed itidem, quia tales actiones bono privato eorum congruunt. Conf. quæ de Vitâ sociali eorundem diximus *Medit. Polit. Disf. IV. §. VII.* Neq; erit amplius, cur Arriagæ Instantiam de Ratione Brutorum metuamus: Difficilem eam negatu esse; Agi enim de actu existente in Brutò, de quo nos nullam habere possumus experientiam. Resp: Omnino nos habere experientiam; Tota die enim videmus bruta non naturam rerum cognoscere, sed bonum tantummodo privatum, ex iis ad se redundans. Vide plura ejusmodi dubia *Medit. Polit. Disf. IV. §. VIII. IX.*

IV.

Itaque veluti Ratio est *Facultas cognoscendi rem in Natura sua*, ita Dictamen Rectæ Rationis est *Conformitas agendi secundum Naturam Rerum*, adeoq; nihil Juris Naturæ erit, quin idem Naturæ Rerum congruat, & è contrario ea, quorum ratio ex Jure Naturæ reddi

DISSERTATIO

non potest, non possunt dici Juris naturæ esse, & contra Jus Naturæ erit omne, quod fluxum Naturæ rerum turbat, seu quod in Natura rerum aliquid evertit. Pietas est Juris Naturæ, congruit enim cum Natura Rationali, h. agnoscimus naturæ rerum congruere, ut creatura creatorem quam potest reverentissime suspiciat; Justitia itidem Juris Naturæ est, Naturæ rerum enim congruit, ut unusquisq; suum habeat; Veluti è contratio per Injustitiam periclitatur Status Rei humanæ, cum illa turbet æqualitatem Jurium; Et Impietas turbat naturam rerum, tollit enim respectum inter Creatorem & Creaturam.

V.

Ab Imperatore Jus Naturæ vocatur, *Quod Natura omnia Animalia docuit.* Sed rem communem habere cum Bestiis non est indicium Juris Naturæ, sed tantummodo signum communis necessitatis ac instinctus. Itaque autumamus id de Brutis non tanquam Subjecto, sed tanquam Objecto Juris Naturæ accipiendum esse: Tantam sc. esse necessitatem Juris Naturæ, ut ne in Bruta quidem aliter consulere possimus, quam ratio Juris Naturæ exigit. Vel etiam tantam esse evidentiam ejus, ut ne Bruta quidem, dum ad bonum privatum suum sine ratione tendunt, actiones Juri Naturæ contrarias edant. Unde & porro sequitur, verbis istis Imperatoris aliquid Juris Naturæ quidem exprimi, non tamen nisi meram propositionem esse, quibus aliquid de Jure Nat. prædicatur, minime omnium vero Definitionem ejus continere; Neq; enim omnia, quibus alterum de altero prædicatur necessario definitionem constituunt, quod sua luce radiat. Alias instantias morales haut magnopere urgebimus: Quales: Naturam omnia animalia docere, ne ultra sitim bibant, & tamen ultra sitim bibere sine ebrietate non esse contra Jus Naturæ; Et quam Taylor itidem affert de congressu cum foemella gravida, quem Bruta recusent, & tamen concubitus talem cum Conjuge gravida non esse contra Jus Naturæ.

VI.

Consensu Gentium seu universarum, seu moratorum Jus Naturæ non nititur: Cui rei jam quoad Jus Gentium satisfactum in *Medit. Polit. Disf. II. §. IV.* traditumq; Jus Gentium universum futurum fuisse, etiamsi per impossibile consensus Gentium non extisset.

DE JURE NATURÆ.

tisset: Idemq; pro Jure Naturæ hic allegandum, Cui confirmatio-
 nis ergo adjicimus: Consensum Gentium tantum ostendere, quid
 possimus facere, non autem quid fieri oporteat: Neq; aliter se ha-
 beri videtur, quam ad eum modum, quo consentimus in æstimum
 Gemmarum, ignari quam ob causam tanto, nec alio precio venire
 debeat, nisi quod eximia specie se nobis commendent; Sic Jus Na-
 turæ solum externum decus splendorq; opinionis commendaverit,
 nisi ipsa natura rerum causam ejus fundet, & cur Gentes ipsam am-
 plexæ sint, conspiciendum præbeat: Confirm. quia plane dubium
 est, quæ Gentes pro moratis habendæ sint, nisi iterum naturam re-
 rum in Subsidiium vocemus. Græcis enim omnes Nationes erant
 Barbaræ extra Græciam, Romanis omnes extra Imperium, Judæis
 quoque non alia de universis Gentibus opinio fuit, dum Eth-
 nicos esse viderunt. Sibi solis ergo hi moratiorem naturam attri-
 buerunt, non aliis, & alii sine dubio eandem iis denegarunt, &
 rursus Judæi, Græci, Romani sibi invicem eam negarunt, ut proinde
 de hinc pateat plane in incerto esse, quæ tandem Gens morata, quæ
 Barbara sit. Facitq; huc Quæstio, quam in Aula Darii Persarum
 Monarchæ inter Græcos & Indos agitatum fuisse Herodotus scribit
*in Thalia c. XXXIIX. Darium Græcos è ditione sua accitos percontata-
 rum esse, quanta pecunia vellent defunctis parentibus vesci: Illis ne-
 gantibus ulla se pecunia hoc esse facturos, eundem Græcis presentibus,
 & qua dicebantur per Interpretem discantibus, Indos Callatias qui pa-
 rentibus vescerentur, interrogasse, quantum accipere pecuniarum
 vellent, ut Patres defunctos Igni comburerent; Sed Indos vehementer
 reclamasse & meliora Regem ominari jussisse. Deniq; si amorem pro-
 lis excipiamus, quem cum Brutis communem habemus, quia proles
 natura nobis similis est, nulla Lex Naturæ est, quin apud Gentem
 aliquam intermittatur. Sic Furta libera erant apud Lacedæmonios,
 Incestus apud Persas, Latrocinia apud Idumæos & c. Nihil e. consen-
 sus aut Dissensus Gentium in Jure Naturæ efficit, sed connexio cum
 natura rerum, quam si Gentes sequantur moratiore sunt, si non se-
 quantur, Barbaræ sunt, & Jus morale ideo non desinit esse, sed excipi-
 tur merito, quod Xenophon de Persis dicit, non eo minus Jus esse,
 quia à Persis contemneretur. Conf. Diss. nostram VII. §. IIX. Diss. XI.*

DISSERTATIO

§. ult. Cl. Puffendorf. *de Jur. Nat. & Gent. Lib. IIX. c. III. §. VII. & s.*
 Hobbes. *de Civ. c. II. §. 1.* Ad quorum argumenta tamen tria verba
 notanda duximus. Ajunt ad Consensum universi generis humani
 provocari non posse. I. Quia alias homini ratione actu utenti im-
 possibile foret contra Legem Naturæ peccare, ipso enim in diversum
 abeunte consensum humani generis jam esse mancum. II. Quia in-
 iquum sit Naturæ Leges ab eorum consensu recipere, qui eas vio-
 lant sæpius quam observant. Resp. Ad I. Nec hominē ratione actu
 utentem, h. cognoscentem res in natura sua, (id enim est ratione
 actu uti) posse contra Jus Naturæ peccare; Et si peccat ipsum ratio-
 ne actu non uti; Agit enim contra naturam rerum ex *Præc. §. II. &*
III. Ad II. Revera quidem iniquum fore, si à consensu hominum
 Jus Naturæ violantium illud peti debeat; Sed etiamsi consensus
 omnium præsto esset, nec quisquam eorum id violaret, nihilominus
 inde Juri Naturæ nihil accederet, cum observandi ejus norma
 non ab ipsis, sed à Natura rerum sumenda esset. Ex *ead. §. II. & III.*
 Pergunt; Nec ad omnium gentium consensum provocandum esse,
 quia non omnium populorum mores & instituta sint cognita; Neq;
 etiam moratorum populorum consensum allegari posse; Nullam
 gentem enim ultro se Barbaram agnituram, nec ullam sibi tantum
 tributuram, ut ad suos mores reliquas omnes exigi postulet. Resp:
 Barbariem tamen & quæ Gens Barbara sit, perspicui posse, neq; refer-
 re utrum gens aliqua id agnoscat nec ne, sufficere ad indicendam
 Barbariem recessum à connexionione cum Natura Rationali, quod in-
 fra demonstratum *Disf. XI. §. ult.*

VII.

Alii Decalogum Juri Naturæ aliquid rei vel roboris addere
 pie senserunt: Qua de re ita statuendum ducimus. I. *Jus Naturæ,*
veluti moralia in universum, licet nulla Legē jussum fuisset, nihilomi-
nus æque servandum fuisse, eoq; si qua Lege jubeatur Divina vel Hu-
mana, non effici & formari, sed illustrari & confirmari. Sicqve &
Præcepta Decalogi observari oportuisset, etiamsi Decalogus nun-
quam latus fuisset, quia Principia naturalia sunt, in quorum con-
traria etiam ideo severe animadversum fuisse legimus, longe ante-
quam Decalogus ferretur. Sic Deus homicidium Caini perpetuo
 exilio

DE JURE NATURÆ.

exilio multavit, Noach in exutam à filio reverentiam sibi debitam maledictione gravissima animadvertit, Judas scortationem nurus suæ vivicomburio puniendam decrevit. Quæ omnia indicio sunt, Præcepta Decalogi observata fuisse, anteqvam Decalogus ferretur, causa perpetua hac manente, quia conformitas cum natura rationali, h. ipsa natura rerum non aliter ferebat. II. *Decalogum tamen Juri Naturæ & in universum Præceptis Moralibus adæqvatum esse, seu omnia Juris Naturæ aut Moralia Præcepta continere.* Deus enim Decalogum tanquam perfectissimam summam rerum agendarum populo suo concedidit: Quæ nisi fuisset, tam solenni promulgatione vel accurata custodia haut opus fuisset. Aliæ rationes passim apud Theologos habentur, quas etiam tot Seculorum Praxis confirmat. In contrarium tendunt è Christianis recentibus nonnulli, quorum pleraque quæ dici possunt diligenter collegit *Taylor, Duct. Dub. Lib. II. c. II. Reg. IV.* Sunt ex Instantiis ejus potiores. I. *Esse inter Leges Naturæ, quibus à Decalogo provisum non sit, & in specie Legem Incestus vitandi,* quæ ne per consequentiam quidem ad præceptum aliquod referri possit. Si dicas Generali Præcepto de non fornicando eam includi; Responderet ita fornicationem quidem prohiberi, sed neutiquam incestum fieri, nisi omnis fornicatio pro incestu habenda sit. Resp: I. Præceptis Decalogi non tantum prohiberi Peccata, sed omnes Peccatorum gradus, seu illi ex præcepto ipso sumantur, seu ex alio Præcepto Peccata hæc augeant; Lex incestus vero est intensior fornicationis gradus. Sed instat iterum, sub ratione incestus non prohiberi. Resp: I. Nec Sodomiam sub ratione Sodomix prohiberi, & tamen ad Præceptum de fornicatione pertinere. II. Incestum vel esse inter Parentes & liberos, vel inter Fratres & Sorores: Priorem Præcepto de honorandis Parentibus satis prohiberi, quod ipse *Taylor* non diffitetur; Posteriores quod attinet, si concedamus Decalogo prohibitum non esse, agnosendum tamen simul erit, eum nec Juri Naturæ simpliciter adversari, nisi nos omnes velimus ex incestuoso concubitu natos esse, neq; enim alii quam fratres & sorores initio creati mundi conjungi potuerunt. *Conf. Med. Polit. Diss. VII, §. XIII.* Non ignota quoque nostrorum Responsio est: Decalogo contineri omnia vel expresse, vel per consequen-

DISSERTATIO

sequentiam. Cui opponit Tertullianum jam Decalogum voluisse, ipsa Lege de non colendo fructu vetito comprehendi: *In hac enim Lege Adæ data omnia Præcepta cognita recognoscimus, quæ postea pullulaverunt data per Moysen.* Resp: I. LL. Forenses & Ceremoniales hic posse intelligi. II. Disparem rationem esse, & Decalogo comprehendi omnia per consequentiam proximam & naturalem connexionem positivam, non remotam. Inst. II. *Decalogum quidem prohibere ne faciamus mala, non jubere tamen, ut faciamus Bona, nisi duobus Præceptis de sanctificando Sabbatho, & de honorandis Parentibus.* Resp: In moralibus non ignotum esse, omnem Affirmativam Legem seu Jubentem esse simul Negativam seu Prohibentem, & rursus omnem Legem Prohibentem esse simul Jubentem. Accedit quod à Judæis observatum, Præcepta Negativa fortius obligare Præceptis Affirmativis, quod illa nihil relinquant, hæc verò ampliationem non recusent, ut proinde non sine ratione fuerit, quod Deus Legem Negantem potius quam Affirmantem introduxerit.

VIII.

Quæ Jus Naturæ proxime sequuntur, sunt tria illa vulgo nota Principia Juris: *Honeste vivere, Neminem lædere, Suum cuiq; tribuere.* Quemcunque enim specialem actum Pietatis aut Probitatis exeremus, eum ad hæc Principia dirigimus: Neminem nimirum lædendum, suum cuique tribuendum esse. Roganti vero cur nemo lædendus sit, proxima ratio in promptu est, quia Naturæ rerum congruit, ut nemini eripiatur quod suum est; Cur suum cuiq; tribuendum sit? Est enim dictamen Rectæ Rationis, h. Naturæ rerum congruit, ut unusquisq; id Jus retineat, quod habet, & si retinendum non esset, jam status universus non tantum rerum humanarum, sed etiam rerum omnium turbaretur & corrueret. Neq; tamen tria ista Principia diversa, sed unum idemque sunt, diversis tantum conceptibus proposita: Nam honeste vivere est positivo sensu suum cuiq; tribuere, & negativo neminem lædere; Rursus etiam dum neminem lædimus, jus suum cuiq; tribuimus; Atq; dum suum cuique tribuimus, neminem lædimus; Et dum neminem lædimus & suum cuiq; tribuimus, eo ipso honeste vivimus.

DE JURE NATURÆ.

IX.

Neque aliud extra idem sunt κοινὰ istæ ἐννοιαί, seu Communes Notiones Practicæ, aut communissima Axiomata & humanæ ἀρχαίων fundamenta, quæ ex natura ipsa arripuimus, hausimus, expressimus, ad quam non docti, sed facti, non instituti sed imbuti sumus, ut Cicero in Or. pro Mil. loquitur, hoc est eo ipso, quo ratione utimur, necessario in horum cognitionem primo ferimur: Neq; homines sunt, qui hisce carent, nisi eos ratione destitutos velis, eademq; eo evidentius se exerunt, quo longius homo in cognitionem rerum provehitur. Ut proinde viri pii ac docti non abs re statuerint veritatem & originem eorum Naturalem, neque vel per experientiam & inductionem collecta esse, vel ad nos per institutionem, famam, & traditionem hominum perpetuo sibi succedentium pervenisse. Communium Notionum Theoreticarum eadem ratio, qualia: Deum esse, eundem esse summum, Unumquodque esse vel non esse, Totum esse majus sua parte, Causam præcedere suum effectum, Quæ omnia in superioribus liquido clarent.

X.

Jamq; Jus Naturæ quia est conformitas cum Natura Rationali, est immutabile, h. nullis circumstantiis Personarum, loci aut temporis alligatum aut circumscriptum, quia nec Natura rerum, nec Ratio Recta iis circumscribi patiuntur, quæ evertendæ essent, si mutatio Juri Naturæ afferretur. Unde sequitur: I. *Apud omnes idem esse*; Natura rerum enim & homines ubiq; iidem. II. *Omnibus æquè notum esse*; Rationales enim sunt, unde quid Naturæ Rerum congruat, omnes æque expendere possunt. III. *Perpetuum esse, nisi ipsa Natura desinat*: Neq; enim est à cujus arbitrio dependeat. Quæstio, an Dispensationem admittat hinc etiam pendet. Moralistæ recte agnoscunt tantam necessitatem ejus, ut ne à Deo quidem dispensari possit; Sed Dispensationis nomine intelligunt Juris relaxationem, h. Jus Naturæ tam firmum esse, ut nullo casu relaxari possit. Quia tamen Deum aliquando contraria jussisse legimus, ut Israelitas auferre vasa Ægyptiorum, Abrahamum occidere filium, quæ Juri Naturæ manifesto adversantur, paulum aliter Dispensationem

B

nem

DISSERTATIO

nem explicandam ducimus. Jus enim relaxare est tollere, non quidem simpliciter, ratione certarum rerum tamen aut personarum, unde manentibus illis actibus nulla vel Juris Naturæ vel rationum ejus in se certitudo haberi posset. Quare opinamur I. Dispensationem commodius dictum iri Declarationem actum aliquem non pertinere ad Legem; Et ita quidem II. ut fiat autoritate superioris, ne quis qui laxiori conscientia est plus quam par est sibi hac in re indulgeat. Ac III. præsupponat causam aliquam generaliore Legge, seu Bonum aliquod universalius, quam illud est, quod Legge, circa quam Declaratio instituitur, continetur: Quæ res veluti in omnibus Dispensationibus matrimonialibus, Juramentorum & s. usu venit, cujus Specimen exhibuimus *Med. Polit. Disf. VII. §. XIV.* ita eadem in singulis Principiis J. N. & J. G. occurrere potest, quoad nempe datur causa generalior, qua speciale aliud Principium suspendi possit. Sicq; furta Israelitarum per Dispensationem Divinam desinebant furta esse, ob causam nempe generaliore Legge de non alienandis Bonis alterius, quæ erat supremum Dei in cuncta Bona nostra Dominium; Et Deus dum ea jusit, causam hanc prævalere passus fuit, specialem Legem furti vero non sustulit, sed eam ad hunc actum non pertinere declaravit. Eodem modo jussum de occidendo Isaaco non erat contra Legem Homicidii; Vita Isaaci enim quæ potestati privatæ Abrahamæ subjecta non erat, eidem ut Instrumento divini beneplaciti subiciebatur ab eo, qui vitæ necisq; arbiter erat ac Dominus, in quo causa generalior recubuit. Indeque fit, ut actus hujusmodi non formaliter tales, h. furta, homicidia maneat, sed materiale tantum retineant: Quo sensu capiendi, qui cum Scholasticis Dispensationes hasce non proprie circa ipsum Præceptum Juris Nat. sed circa materiale ipsius actus fieri contendunt; Sed in eo frustra sunt, quod Dispensationem improprie esse, & improprie fieri Dispensationem autument, cum præcipitur & approbatur actus, qui quidem videatur Legi contrarius esse quoad materiale, non tamen sit, si circumstantiæ & conditiones omnes attenduntur & examinantur. Vid. *Heerebord. Melet. Vol. 1. Disf. de Lege Nat. XLI.* Id enim omnibus Dispensationibus accidit, ut non Legem ipsam mutant, circa eam tamen versentur & declarent actum aliquem ad ipsam

NON

DE JURE NATURÆ.

non pertinere adeoq; actuum materiale tantum relinquunt. At quod omnibus accidit, id improprie factum dici nequit.

XI.

Principia Specialia Juris Nat. infinita sunt; Infinita enim objecta sunt & Infinitæ rerum à Natura Rationali gerendarum occasiones. Neq; tamen Principia ista tanquam specie inter se diversa habenda, sed quod alibi de virtutis unitate prodidimus, id ipsum de Jure Naturæ hic asserendum: Principium ejus unum ac simplex esse, Dictamen Rectæ Rationis; Specialium Principiorum varietatem non in se, sed tantum ab Objectis talem esse. Sic præceptum de colendo Deo est, Dictamen Rectæ Rationis circa Deum, de honorandis Parentibus Dictamen Rectæ Rationis circa Parentes, de non occidendo, Dictamen Rectæ Rationis de vita Proximi. Quod tamen & hujusmodi conceptus non recuset ad summa quædam capita reduci, nos Servatoris vestigiis *Matth. XXII.* insistentes veluti trium generum objecta, ita totidem genera Principiorum ex triplici isthic requisito amore agnoscimus. *Amore supra nos*, qui Dei est, *in nos*, qui Amor nostri est, & *juxta nos*, qui est Amor Proximi, quibus tanquam Analogum quoddam accesserit Amor infra Nos, qui Amor Brutorum aliarumq; rerum irrationalium est. Primus maximus est, tendit enim in Objectum maximum, nec Deus unquam à Nobis satis coli potest, cum infinitus sit. Secundum & tertium genus in æquilibrio versatur, ne vel ipsi majores nos æstimemus, quam alios, vel alios nobis anteferamus, cujus causa quia omnes æqualiter homines & creaturæ Rationales sumus. Ex *his* inquit Servator, *pendent universa Lex & Prophetæ.* His e. si satisfacimus, toti Juri Naturæ à nobis satisfactum esse pro certo habebimus.

XII.

Veluti autem Servatoris Mandatum Amorem istum seu propositum suum cuiq; tribuendi ad Deum primo, ad cætera æqualiter nos dirigit, ita eo ipso quibus limitibus contineantur hæc amandi

B. 2.

gene-

DISSERTATIO

genera, seu Rami Juris Naturæ, indicium præbet. Estq; fere summa eorum. I. Ne amorem nostri negligamus, sicque nos ipsos deseramus, quod toties fit, quoties in proprium corpus nostrum, etiam si nemo extra nos lædatur, peccamus, ut in peccato ebrietatis, generibusq; libidinis nonnullis. II. Ne amor nostri prævaleat vel amori Dei vel proximi, utrumq; enim jure suo privamus, priusq; fit in læsione primæ tabulæ Decalogi, posterius in maximâ parte secundæ. III. Ne amor proximi prævaleat amori nostri; Ex quo capite injurias alienas depellimus, cum proximus ita plus poscat, quam ipsi debemus præstare, ipsumq; hoc rationem gignit, cur in subeundis periculis pro charissimis nostris non eodem gradu semper progredi teneamur, & extra culpam simus, etiam si perire videamus non præstito à nobis auxilio, causa enim est, quia nunquam amorem nostri postponere tenemur amori proximi. IV. Amorem DEI tamen prævalere debere amori nostri & proximi. Cujus rationem reddimus, quia Creatura obligata est etiam cum dispendio salutis suæ gloriam DEI promovere; Confirmatur, quia quod facit, id confidentia melioris naturæ facit, cujus beneficio se ereptum iri sperare potest. Petimusq; hinc causas, cur Moses optaverit exterminari è libro vitæ, & Paulus anathema fieri, h. e. Christi communionem excludi pro Israelitis; Agnoverunt enim id, quod ratione modò data produximus, creaturâ nempe etiam cum periculo salutis suæ ad gloriam Dei promovendam astringi, cum certò interea sperare possent, DEum cujus Zelo ardebant, ipsos nihilominus erepturos, quod desiderii genus Ecstasim charitatis alii vocant, nos sanctam Impatientiam. Conf. *Med. Pol. Dissert. IV. §. ult.* Q. Annon æquilibrium hoc & studium præjudicet inæqualitati, quam in statu Politico inter digniores, & indigniores, vulgum ac Nobiles videre est? R. Æquilibrium ulterius non extendi, quam ad humanitatis jura, non vero ad omnes in humana vita occurrentes modos, additur namq; in statu Politico humanæ vitæ modus quidam, ut non tantum simpliciter, quâ homines spectemur, sed simul constituti in conjunctione cum aliis, sicq; nec amplius consideramur tanquam singulares personæ eoque; juribus hominum fruentes, sed tanquam partes in constituendum amplius aliquod

DE JURE NATURÆ.

quod totum coeuntes, ac veluti jam partes in toto non necessariò æque dignis functionibus destinantur, ita in toto hoc Politico res similiter comparata est, & inæquales possumus reddi, salvâ interim natura, quam extra respectum hunc possidemus, æque ac partes, etiamsi nunquam in toto aliquo conjungerentur nihilominus permanere possent, licet non ut partes, sed tanquam res separatae.

XIII.

Præterea Jus Gent. à Jctis in Primævum & Secundarium distinguï nemini ignotum est, & utriusq; explicatio passim obvia: Hujus occasione & *Jus Naturæ* aliquod *Primævum* & aliud *Secundarium* statui posse autumavimus. Illud necessitatem, hoc congruum inferet: Seu *Jus Naturæ Primævum* erit, quod Naturam Rationalem sequitur, seu cujus contrarium Naturam Rationalem evertit. *Jus Naturæ Secundarium* verò, quod Naturam Rationalem decet, seu cujus contrarium natura Rationali indignum est. Prioris generis sunt actus Pietatis ac Probitatis, posterioris, quæ Officia Humanitatis & Decora vocari solent: Sic Sepultura Officium Humanitatis est; Indignum enim natura humana aliquem sibi similem palàm corruptioni exponi; Amotio sordium decora est, Indignum enim natura Rationali iis pollui. Quæ omnia tamen citra novandi aliquod desiderium dicta sunt; Neq; Terminorum horum magnopere satagemus, iis tamen ad similitudinem J. G. potissimum nos uti posse rati fuimus, si quis alios substituerit, perinde erit: Reipsa vero distinctione hujusmodi opus esse facile perspiciet, qui duùm generum ista Principia, utrinq; etiam obligationem licet non eorundem graduum esse expenderit, nisi præter *Jus Naturæ*, Sociale ac Civile quartum aliquod, quod Decora & Humanitatis officia complectatur comminisci velimus.

XIV.

Proximum a Jure Naturæ est Jus Gentium. Ab aliis viris Doctis pro uno eodemque cum illo habitum, quorum rationes

B 3

jam

DISSERTATIO

Jam consideravimus *Med. Pol. Diff. II. §. IIX.* Et sane non esse simpliciter eadem argumento est, quod Jus Naturæ esse possit, fueritve, cum Juri Gentium nullus locus esset; Adamus enim cum solus adhuc esset, Jure Naturæ obligabatur; At Jure Gentium ne poterat quidem teneri, quia nemo præter ipsum inter homines erat. Eadem differentia in Definitione de utroque allata claret liquidissime; Jus Naturæ enim Dictamen Rectæ Rationis est, Jus Gentium quidem etiam Dictamen Rectæ Rationis, sed in Vita Sociali, & quidem ex ratiociniis necessitatum ac commodorum nostrorum exortum, cum Jus Naturæ sequendum sit, etiamsi nulla commoda Vitæ Socialis appareant. Atque adeo non magis dixeris eadem esse, quam virtutem & castitatem, cum licet omnis castitas virtus sit, non tamen virtus adæquate sit castitas: Quæ prolixè demonstrata *cit. Diff. II. §. VI.* Nec abs re fuerit rationes contrarias denuo in quæstionem vocari. Ajunt I. *Ea quæ de Jure Nature & singulorum Officiis traduntur facile posse applicari ad Civitates & Gentes integras, quæ in unam quoque personam moralem coaluerunt.* Resp: Non posse tantum applicari, sed necessariò applicanda esse, retinent enim naturam Rationalem, & consequenter Dictamen Rectæ Rationis necessariò sequuntur; sed de eo quæri annon Dictamen hoc in peculiaria Exercitia sine voluntatis humanæ accessu se diffundat, dum in Vita Sociali sese exerit, quod affirmandum est. II. Eadem dubia premere Jus Civile quoque, quæ enim de Jure Naturæ & singulorum Officiis traduntur etiam singulis civibus eorumque Actionibus applicari possunt, atque adeo non tantum J. N. & J. G. sed etiam Jus Naturæ, & Jus Civile pro uno eodemque habenda venient. *Inst. II. Pleraque quæ apud Jctos Romanos, aliosque ad Jus Gentium referuntur, puta, quædam circa modos acquirendi, contractus & alia, vel ad jus nature pertinere, vel ad jus civile singularum gentium, quod istis in rebus cum Legibus Civilibus plurimum populorum coincidit. Ex iis tamen peculiaris juris speciem non recte constitui, quippe cum ista jura gentibus inter se sint communia non ex aliqua conventionem aut obligatione mutua, sed ex placito peculiari singulorum Legislatores in singulis civitatibus constituto, quæque adeo ab uno populo inconsultis aliis mutari possint, ac sæpe-*

DE JURE NATURÆ

ac sæpenumero mutata deprehendantur. Resp. I. Eo ipso jam disquirendum esse, qui singuli Legislatores seorsim in placita ejusmodi inciderint? Cui nos respondemus, id factum, quod necessitatibus humanis haut aliter consuli, vel Vitæ Sociali bene esse viderint. Jus Gentium enim apud omnes æque notum est. Ac proinde II. Negari ista jura ex peculiari placito singulorum Legislatorum manasse, quia etiamsi talia nunquam sanxissent, nihilominus ita fieri oportuisset. Inst. III. *Nomine Juris potissimum venire consuetudines circa bellum tacito consensu quodam usurpari solitas: Quales exemptiones certarum rerum & personarum à vi bellica, modum nocendi hostibus, modum tractandi Captivos & s. Cum tamen si quis justa gerat bella, solo naturæ jure ea regere possit, nec ullo jure ad istas consuetudines, nisi sponte ob commodum aliquod suum teneatur.* Resp: Modos hosce tantum fluere ex ea parte Jur. Gent. quæ circa amovenda incommoda occupata est, non circa totum J. G. Eoque II. Id ipsum proderet communem àusodiæ ac defectus Juris Gentium, quod Consuetudines circa Bellum potissimam partem Juris Gentium constituent, cum minimam tantummodo ejus partem absolvant, quæ de Bello agit, residuo interim omni eo, quod ad Statum Sociale pertinet eoq; universis rebus Politicis. IV. *Legatos non esse violandos, quod itidem unum sit è precipuis Jur. G. capitibus ex J. Nat. fluere & c.* Resp: Cum enim ejusmodi persone sint necessariae ad Pacem conciliandam aut servandam, quam ipsum Jus Naturæ omnibus modis honestis amplecti jubet, utiq; intelligitur etiam idem Jus cavisse securitati earum personarum, sine quibus finis ab ipso præceptus obtineri nequit. Resp: Legationes esse Juris Gentium; Vitæ Socialis enim interest dari personas, quæ nomine Principum suorum causam publicam agant, cum hi ipsi cuncta haut æque gerendo sint. Sed inviolabilitatem Legatorum esse Juris Naturæ; Si enim nemo lædendus est, nec Legatos lædi oportet. Estq; eadem ratio in Contractibus & Dominiorum Distinctione; Contractus sunt Juris Gentium; At ut fides iis præstetur, Juris Naturæ est, si enim fides ubique servanda est, etiam in Contractibus servanda est. Iterum, Distinctio Dominiorum est Juris Gentium; At Furta, quæ non possunt fieri, nisi hac præsupposita, sunt contra Jus Naturæ, si enim ne-

mo

DISSERTATIO

mo lædendus est, etiam in Distinctione Dominiorum nemo lædi potest. Moralistæ respondent ad hujusmodi Casus, eos esse Juris Naturæ Indicative, Executive autem Juris Gentium. Vid. *Rebell. de Oblig. Justit. Qv. II. Sect. IV.* Quod facilitandorum conceptuum causa nostrum facimus, sed hoc sensu: Executive nimirum esse Juris Gentium, h. facienda esse, seu à Jure Gentium procedere; Indicative autem esse Juris Naturæ, h. dirigi & modum faciendi ab eo doceri, ne inhoneste fiant, ne quis lædatur ab iis &c.

DISSER-

DISSERTATIO
DE
RATIONE STATUS.

- I. *Illustratio Rationis Status ex Mysteriis.* II. *Inventio Termini ab Ita-
lis petenda.* III. *Significata Rationis Status; Axiomata Status à
Scriptoribus Rerumpp. exhibita non sunt Principia Rationis Status.*
IV. *Iterata Demonstratio limitum Amoris nostri; Cur Bonum Pu-
blicum preferendum sit Privato? Demonstratio superioritatis &
Inferioritatis.* V. *Virtutes Romanorum Ratione Status abusiva
nisi fuisse.*

I.

Quod in Sacris sunt Mysteria, id *Ratio Status* in Politicis esse videtur. Mysteria rationi non sunt adversaria, ponuntur tamen supra eam, & Ratio nostra si ad ea pertingeret, ipsiæque conformia esse deprehenderentur, ac illa, quæ communi solitaque nobis cognitione assequimur. Sic Rationis Status Principia se itidem habent, quæ non intelligimus, non quia singularia sunt & à reliquis Principiis Politicis sejuncta, aut iisdem subtiliora vel sublimiora, sed quia à cognitione nostra remota sunt, seu quod rationem applicationis istorum, quæ aliàs non ignoramus, Principiorum cognitam non habeamus.

II.

Termino *Rationis Status* primo Italos usos fuisse, in Tacito tamen incunabula ejus quæri meminimus. Cui addendum, in singulis ejusmodi vocibus distingvi oportere fortuitam adhibitionem, vocis & ejusdem in communem usum factam translationem, Posterior nova esse potest, priori interim antiqva manente. Sicq; Ratio Status fortuito à Tacito usurpata, sed Italos nihilominus debita gloria hac in re manet, cum eandem primo publici usus fecerint. Similis Quæstio est, quam Grotio movent de usu Termini Dominii Eminentis, objiciuntq; itidem Termino hoc jam ante eum alios usos fuisse. Resp: Non quærendum esse, an Terminus aliquando adhibitus fuerit, sed an eo ipso publici usus esse cœperit, & in specie an Terminus Rationis Status, vel Dominii Eminentis communi

lædi
uris
bell.
um
fu-
ndi-
i

SER-

DISSERTATIO

muni usu receptus fuerit, antequam Itali vel Grotius eum hunc in finem adhiberent.

III.

Ratio Status abusive significat fontem depravatarum Actionum nostrarum in Vita Sociali: Generaliter *Conformitatem*, cum eo quod *nostra* interest: In specie Arcana Rerumpublicarum Principia. Ea quæ in Scriptoribus Rerumpublicarum *Luca de Linda*, *Petro d'Avity*, *Sprengero*, Axiomatum, Arcanorum Status, Rationis Status nomine allegantur, vel Principia Generalia sunt & materia Rationis Status, non ipsa Rationis Status Principia; Forma enim deest, quæ consistit in connexione eorum cum finibus specialissimis & modo eadem cum finibus connectendi, quæ privati non possunt non ignorare. Vel etiam ex parte mera effecta Rationis Status sunt: Unde licet applicationem eorum in uno alterove negotio deprehendamus, fons ipse tamen & plena Rationis Status Noticia in abdito manet.

IV.

Quousq; Rationi Status seu Conformitati cum eo, quod nostra interest, inharendum sit, ex iis quæ de limitibus Amoris nostri præc. *Disf. II. §. XII.* tradidimus jam patuit; Cunctas nimir. Actiones morales in æquilibrio pendere; Quæ si nova ratione proponere licet, addimus apud homines præsupponi studium æqualitatis vi rationis & *cit. §. XII. & in Med. Polit. Disf. III. §. IIX.* datæ; Inde q; mox sequitur, id omne quod inæquale nobis est, seu cui ipsi nos inæquales sumus, huc non pertinere, seu ad æqualitatem nobiscum reduci non posse. Ac proinde veluti actiones cum proximo nostro institutæ studium æqualitatis exhauriunt, sic cuncta quæ supra nos sunt aliter spectanda veniunt; Atq; adeo DEI Amorem non possumus æquare Amori vel nostri vel Proximi, quia in statu eminentissimo constitutus nos tanquam summe inæquales respicit, idq; quia universalissime omnia complectitur, cum nos exigua tantum forma comprehendamur. Non dissimilis ratio est, cur Amorem Boni Publici præferri oporteat privatis nostris commodis, quia publicum itidem universaliori & ampliori quadam forma constat, eoq; ut ipsi cedamus exigit. Ac dn. ex eodem omnis Superioritatis & Inferioritatis ratio pendet, hanc namq; forma minor, illam amplior & universalior efficit: Ideoq; Magistratus noster nobis superior est, quia
nos

DE RATIONE STATUS.

nos minora complectimur, ille ampliora, & DEUS quia universalissime complectitur omnia, supremus est.

V.

Ad Impropræ Rationis Status Specimina Romanorum Virtutes à Valerio Maximo aliisque tantopere jactatas reducendas ducimus rati, illas rarò amore honestatis; plerumque verò singulari Ratione Status exercitas fuisse. Qua in re jam præiit nobis *Laur. Valla Libr. I. & II. de vero falsoq; Bono.* Ac ne dicamus vi Sacri Principii illas impuras esse, cum ex fide non factæ sint, de quo videnda *Comp. Ethica*, Rationes nostræ sunt: I. Quia ex impuro fonte derivatæ sunt, universum enim Romanæ potentiae principium injustitia nitebatur: Quod vidit Carneades, ideo ratiocinatus fuit, Justitiam tantum speciem aliquam ad vulgus habere, nec solidi quicquam inspicientibus præbere; Romanis enim si justii essent, h. e. si aliena restituerent, ad casas fore redeundum. Non poterunt ergo limpidi rivuli expectari à fonte tam turbido, neque major hic virtutum laus erit, quam si latronem pium, fortem, justum vocaverimus, si Deum invocet, res injustè ablatas strenuè tueatur, aut æqualiter inter gregales prædam distribuat; cum mala ejus vita actus hosce omnes è numero virtutum ponat. Sic bellum injustum qui suscipit ac DEUM pro felici successu orat, ideo pius haberi nequit, cum initium, causa ipsius, malum sit: Nec scortum ideo pium erit, si sacros coetus sedulo frequentet, & noctu interea corpus prostituat. II. Plerique, laudatissimi certè Romanorum actus amore honesti suscepti haud fuere, sed utilitatis, sæpe voluptatis respectu. Sic Scipionem & Catonem Uticensem *Valer. Maxim. Lib. II. c. III.* extollit, ex fortissimis vulneribus ipsorum plus gloriæ quam sanguinis manasse; siquidem constantissimè in gladium incumbendo, ait ad Catonem, magnum hominibus documentum dedisti, quanto potior esse debeat probis dignitas sine vita, quam vita sine dignitate. Et vero ambo ut evitarent futuram molestiam cecidère; utriq; enim intelligebant, quam molestum esset futurum, quæ sine dubio fuit animi imbecillitas, ut Cæsarem Romæ regnantem viderent, utpote amborum inimicum, ut viderent etiam non modo Cæsarem, sed Cæsareanos omnes in summa potentia positos, & maximis dignitatibus affectos; Pompejanos verò quorum ipsi

C 2

facile

DISSERTATIO

facile principes fuerant, ut victos & captivos insolentiam victoriæ perpeffuros, ideo nec Brutus hunc ipsum Catonem avunculum & focerum suum, quem optimum omnium & putavit & dixit, non probavit sic morientem eo libro, quem de vitâ beatâ composuit. *Valla Lib. III. c. III.* Similiter Lucretia Dux Romanæ pudicitia est apud *Val. Max. Lib. VI. cap. I.* sed sola impatientia sinistra rumoris interempta, quem de se dissipatum iri, si res emanaret, eoq; pristinum splendorem suum in foedam fabulam conversum iri timuit: Quemadmodum & Tarquinium ideo admisisse legitur, quia dixerat cum mortua jugulatum servum nudum se positurum, ut in sordido adulterio necata diceretur. Porro Mutius Scævola etiam aliud quam honestatem secutus fuit, cum Porsennam interfectum in castra se conferret: Multa enim sperare poterat re bene gesta, siquidem Horatium Coclitem ob egregium facinus præmio affectum videbat, & in summa gloria & benevolentia esse; Accesit angustia rei familiaris, fames necessariorum, calamitas plurimorum, quam videre erat ipsa morte tristius, nihil autem majori præconio tollitur, quam quod manum incredibili patientia adusserit; Sed ideo adussit, ut vitam non amitteret, ac hostem falleret, quod etiam factum est. Marcus Attilius Regulus jam venenum à Carthaginensibus, ut quidam magni Authores tradunt, acceperat, non præsentaneum, sed quod lente inter præcordia grassaretur, quod ipse quoq; in Senatu testatus est. Itaq; cum diu superesse non posset, brevis vitæ detrimentum multis commodis compensavit, vel filia dote vel gloria. Potuerunt aliæ etiam facti illius causæ esse, etiamsi venenum non bibisset, præter illam enim quam alii putaverunt, quod puderet captivum vivere. I. Esse poterat, ne in summam invidiam adduceretur, si propter redditos captivos vel victoriam, quæ jam erat in manibus, aut certè in spe omnium, desperaret, vel bellum diutius duraret, vel Carthaginenses vincerent, vel ipse iterum caperetur: Quæ omnia cum essent in arbitrio fortunæ, intelligebat Regulus, ea se non posse præstare. II. Quod tantum poterat esse Reguli in Carthaginenses odium, ut fastidierit salutem referri acceptam Carthaginensibus, de quibus poterat majorem poenam sperare: Imo & hoc in dubio erat, Regulum Carthaginem reversum certum supplicium subiturum fuisse: Cur enim vitam facile

DE RATIONE STATUS.

facile sperare potuisset, causa erat, quia è re & dignitate Carthaginensium videbatur esse, Regulum aut retinere incolumem, aut dono Romanis remittere, & hostes jam superiores potius beneficio detinere, quam injuria & ignominia exacerbare: Quam infamiam si Regulus prospexisset, domi suæ forte mansurus fuisset, & certè excusatè mansisset. *Valla cit. loc. cap. VII.* Junius Brutus denique proprios filios occidi curavit, ipse tamen etiam nec Reipubl. causa nec amore honesti: Hærebat nempe pectori ejus in Tarquinium Regem odium, propter quem tamdiu necesse habuerat agere insanum, ut filios, qui Regem inimicum restituere volebant, patre expulso sive occiso, non pro sua sed Tarquini subole existimaverit, & in eos tanquam in Tyranni & inimici filios animadverterit: Quod in id quoque valuit, ut cæteros à simili conatu deterreret, quæ una via erat ad imperii sui conservationem. *Valla cit. loc. cap. XVII.* In quibus omnibus liquidò claret, Rationem Status Impropriam Romanis pro fundamento Virtutis fuisse, non simpliciter amorem honesti, unde & tanto cautius & legendos allegandos svademus Encomiastas rerum Romanarum Val. Max. Florum, cæterosque, quorum ipsorum finis quoque, ut tam fastuosè de gente sua scriberent, non erat nisi Ratio Status, nimirum ut ipsi magni essent apud posteros, qui tantæ gentis tantas virtutes posteris exhibere potuerint.

DISSERTATIO De SOCIETATE.

I. Politicæ Pars Generalis & Specialis. II. Explicatio Unionis Socialis; Cur Bruta non sint Animalia Politica? III. Platonem non statuisse aliam communionem Sexus fœminei, quam operarum.

I.

POLITICÆ more aliarum Disciplinarum Partes agnoscendæ sunt Generalis & Specialis. Quemadmodum enim in Physicis Pars generalis est, quæ de Corpore in genere agit, illaque omnia complectitur, quæ singulæ Corporum species communia habent; Specialis autem naturam uniuscujusque corporis in specie considerat. Sic in Politicis Pars Generalis tractat universa, quæ singulis Societatibus

C 3

tibus

DISSERTATIO

tibus sunt communia, qualia Pacta, Imperium, aliaq; Vitæ Socialis & Necesitatum humanarum universalia Principia; Specialis verò singulas Societates seorsim explicat, quidve singulæ peculiare habeant docet: Quæ Scriptores Politici quia non æque curarunt, confusam pleriq; reliquerunt Politicam, & quæ generalia erant pro re nata in specialium Societatum tractatione carptim attigerunt. Videantur hac de re Capita & Libri de Regalibus seu Juribus Majestatis, qui magna ex parte sui steriles & alienarum rerum foecundi sunt, non aliam ob causam, quam quoniam in generalibus isthuc non pertinentibus hærent, iisq; ista quæ proprie & in specie naturam singulorum concernunt, obruunt & veluti suffocant.

II.

Societas est *unio plurium ad eundem finem*. Ejus potissimum momentum in Unione situm: Homines in Theatro conversantes, in uno loco quidem congregati sunt, cuncti etiam eo fine, ut spectaculo edendo gaudeant, non autem in Societatem coisse dici possunt, non uniuntur enim in communi aliquo fine, sed communis iste finis, quæ habere videntur, à fine privato singulorum non differt. Cætus euentium ac vendentium in foro itidem unum finem habet, sed non unitur in illo fine, singulis sui causa tantum ejus satagentibus. Bruta etiam non possunt dici Animalia Socialia, seu ut vulgo vocant Politica, sed tantum Homiletica, h. Conversationis amantia; Conversatio enim inter plures esse potest, ubi communio finis nulla est. Si infes: Omnibus formicis eundem finem esse, prospicere rei Alimentariæ suæ: Responsio eadem est: Finem unum esse, sed sine communionem aut unionem, neq; sufficere Unitatem generis, sed requiri integram, h. eam, quæ partes concurrunt ad constituendum totum; Atq; in ea etiam Unionem potissimum consistere, h. ut non sibi tantum & seorsim prospiciant, sed toti Corpori, æque ac partes consentiunt in constituendum Totum. De Apum Republica *seq. Diss. VI.* docebimus eam non esse congregationem Reguli & Subditarum Apum, sed masculi & foemellarum. De Causa Societatis naturali ptolixæ in *Med. Politicarum* secunda Editione actum; Cujus quod superest singulari eidemq; proluxiori Dissertationi de Statu Hominis Naturali reservamus, hincq; maximam partem eorum, quæ de vita Sociali adhuc dici possunt illustratum iri confidimus.

III. Ob-

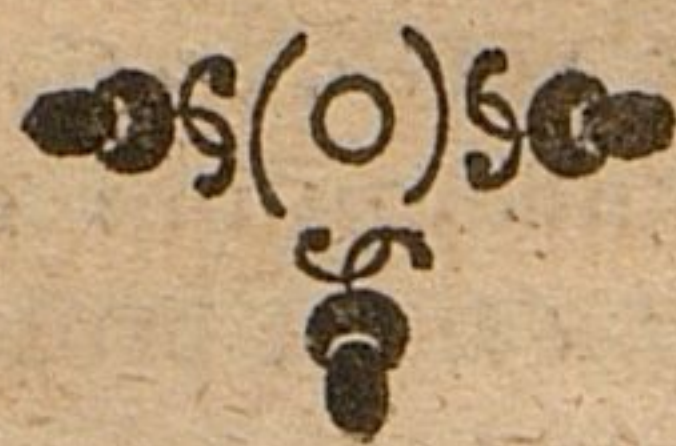
DE SOCIETATE.

III.

Objecta Societatis autumavimus omnia esse, quorum communione homini opus sit; De Communione Sexus foeminei autem nihil moveri posse, cum hæc non juvet sed turbet Vitam Socialem; Neque communionem Platoniam aliter intelligendam duximus, quam de Communione operarum, non Corporum. Communiter tamen illicitæ istius Communionis Platonem accusant totoque Libro cum ipso eo nomine expostulat *Job. Bapt. Crispus Libr. de Ethnic. Philos. caut. legend. XI. XII. XIII.* E contrario excusat ipsum *Marsilius Ficinus Tom. II. oper. fol. 1406.* Excusandum vero esse isti à nobis jam designandi loci manifestò inferent deprompti è Libris ejus de Rep., Hos enim huic materiæ potissimum impendisse in confesso est: Primum est, Platonem voluisse communionem operarum inter viros & foeminas æque distribuendam, quod agnoscit ipse *Crispus cit. Lib. XI fol. 372.* & in Platone eadem leguntur *Tom. I. edit. Francof. fol. 651.* idemq; confirmatur *fol. 654.* ubi Platonis verba sunt; Nullū est inter eos, qui civitatem administrant officium mulieri proprium quia mulier est, aut viri proprium quā vir est, sed æque dispersæ in animantibus utriusque naturæ, & omnium quidem munerum natura participes est foemina, omnium & vir, in omnibus foemina viro imbecillior. Instat *Crispus*; Platonem parum honeste loqui, ubi Gymnasticam viris & foeminis promiscuam indulget: Sed ipse Plato mentem suam explicat *pag. 652.* Se concedere insuper cuiq; ut pro arbitrio adversus hæc ambigat seu joco, s. serio quis addubitare voluerit, utrum in hominū natura possit foemina cum masculino in omnibus operibus communicare, vel in nullo, vel in aliquibus valeat in aliis vero nequaquam, ipsaq; res militaris utro in genere hominū sit. Quod ad communionem corporum porro attinet, de eo notabilis ejus discursus est *fol. 655.* Haut arbitror dubium id cuiquam fore, quin utile sit maximumque bonum, mulieres esse communes, communes & filias, *si modo fieri possit*: Quæ postrema clausula notatu digna est, quippe qua tanquam à conditione impossibili istam communionem suspendit: Et ne vel hæc etiam ratione crudius locutus fuisse videatur, porro attendenda, quibus istam communionem foeminarum limitat & explicat *fol. 661.* Se probare communionem, quam mulieribus cum viris tribuerit quoad disciplinam, liberos (ubi interpre-

DISSERTATIO

terpretes liberorum susceptione, sed contra mentem Platonis) custodiam aliorum civium, ut unà cum viris in civitate maneant, in bello militent, custodiant unà & venentur, omnium officiorum omnino, *quoad fieri potest*, participes sint; At hæc dum agunt, inquit porro, optima agere illis concedis, neq; contra naturam foeminae, qua instituta est, ut cum mare communicet; Quæ itidem in communionem operarum recidunt; Iterum viros ac foeminas ædes & convivia communia habere quidem permittit *fol. 656*. Sed mox addit: Verum, post hæc sine ordine denudare inter se vel aliud quicquam facere, neq; sanctum est in beatorum hominum civitate, neq; Magistratus id permittit. Moxque generosos viros & generosas foeminas nuptiis copulari jubet *fol. eod.* Oportet profecto, inquit, secundum ea, quæ supra concessimus optimos viros mulieribus optimis ut plurimum conjungi; Sed modum paulò ante præmiserat; Constat utiq; quod nuptias deinceps, quoad fieri potest, sacras instituemus; Objicit *Crispus*: Ipsum Juvenibus fortibus pleniorum concumbendi licentiam permittit; Resp: Inde tamen non promiscuam communionem sequi, sed tantum concubinas plures, quæ res veteri Græciæ non insolita erat, ducendi licentiam quo sensu paulò ante *fol. 637*. dixit. Numerum nuptiarum arbitrio Principum se concedere, h. ut vel plures vel pauciores uni associet foeminas. Objicit porro *Crispus*: Platonem mulieri generationi jam aptæ permittit unicuique copulari. Resp: Concedi, sed eo sensu, quo hodiernum omnia conjugia licita & libera sunt, adeo ut non tam promiscuam concubitus licentiam quam facultatem liberè nubendi Plato hic intellexerit: Sicq; porro *fol. 658*. Parentum & filiorum discrimen prodit, non à promiscuo concubitu assumptum, sed ab amatoria necessitate, uti iterum loquitur *fol. 656*. institutum, ut dum in communione arctiori animorum sint
in Republ. Seniores, Parentes & avos, Juniores,
filios, nepotes appellari oporteat.

(10)

DISSERTATIO
DE
IMPERIO.

I. Imperium Personarum Illustrium in se ipsas. II. Regnum Aquila ac Leonis inter Bruta; Apum Regulus non est Rex, sed mas. III. Imperii Muliebris incommoda ex Job. Kennethi Oratione; De Disputatione, Mulieres non esse homines. IV. Cur loca Deserta sint primi occupantis? V. Imperii maritimi argumenta, Jus exigenda praestations navium, Jus Portuum, Jus prohibendi transitum per mare, Jus exigendi Demissionem velorum; Articulus IV. Pacis Anglo-Belgicae. An mare aliquando reluctetur Thesaurorum exportationi? Quid de Mumiarum exportatione sentiendum? VI. Feras, Aves, Pisces esse Reipublica. VII. Prisca communionis rerum brevis consideratio.

I.

Homines in Vita Sociali Imperium aliquando in se ipsos exercent, in primis Personae Illustres, si summo Imperio in Rep. & Ditionibus eidem subordinatis simul potiantur: Etenim quia respectus Moralis alter altero dignior est, digniori locus relinquendus, alteri autem cedendum est: Qui respectus si in diversas personas singulares caderent, easdem Imperio & Subjectione distinctas efficeret. Unde dum in una persona conjunguntur, eandem in geminas quasi personas morales distinguunt, sicq; velut aliam à se ipsa reddunt.

II.

Imperium Brutorum proprie nullum est, quia & ratione & vita Sociali destituuntur. Aquilarum, Leonum Imperium universale in caetera animalia Metaphoricum est, nec denotat, nisi excellentiam roboris, qua alia Bruta antecellunt. Particulare apud Apes aliaq; animalia gregalia Imperium in alia sui generis sui que coetus non in alio videtur versari, quam Signorum editione, eoque non Imperium adeo est, quam Signis edita excitatio gregalium ad uniuscujusq; bonum privatum; Qualis inter homines etiam est Signorum

A editio

DISSERTATIO

editio ad conventum vel aliud quidpiam indicendum, sine Imperio ejus tamen, qui Signum edit. In specie de Apibus sentimus, earum Regulum, non Ducem sed marem esse totius cœtus: Quod vel inde suspicari licebit, quod communiter apes credantur sexu carere; Si enim omnes æquè deprehendantur pariendi facultate, instructæ, jam nullus ipsis sexus erit, quod certe naturæ animalium omnium repugnat, & tamen admittendum erit, nisi Ducem pro mare habeamus. Vid. hac de re *Aldrovand. de Insect. Lib. I. cap. I. p. 45. 46. 49.* Idemq; veteres jam suspicati fuere: Cui argumento est non obscure ista *Plinii narratio Lib. XI. c. XVI. Apum coitus visus est nusquam. Plures existimavere, oportere confici floribus compositis apte atq; utiliter.* Aliqui coitu unius, qui Rex in quog; appellatur examine. Hunc esse solum marem, præcipua magnitudine ne fatiscat. Ideo factum sine eo non edi, apesq; reliquas tanquam marem fœminas comitari, non tanquam Ducem. Cui mox subjicit: *Quam probabilem aliàs sententiam fucorum proventus coarguit. Quæ enim ratio ut idem coitus alios perfectos, imperfectos generet alios &c.* Sic probabilem sententiam vocat *Plinius*: Neque difficile esse autumamus responderi scrupulo ab eo moto; Ea enim ratio, qua in aliis animalibus foetus modo perfecti, modo imperfecti generantur, variæ etiam in Apibus generationis causa est. Sic in ipso humano genere non tantum perfecti homines, sed monstra sæpe & molæ etiam nascuntur. Quid mirum ergo, si in parvulo Insectorum genere etiam imperfecta sæpe generatio sit: Ne quid amplius ex natura Insectorum allegemus, qua compertum est omnia non tantum univoca, sed etiam æquivoca generatione nasci. Fuci ergo & œstri etiam sic generari possunt.

III.

Capacitati Imperii Fœminei asferendæ satis est Fœminas homines esse, rationis usu donatas, adeoq; Imperio non prorsus excludi posse; At in comparatione cum sexu masculino ei cedunt ob incommoda sexus majora: Unde nec Regimini Publico admovent, nisi deficiente meliori sexu. Quantoq; iis ad gubernandum obstaculo sint sexus incommoda graviter expressit *Kennedus Archiepiscopus S. Andreae in Scotia*, qua tutelam *Mariæ Reginae Scotiae* è *Gallia oriun-*

DE IMPERIO.

oriundæ in Jacobum III. Septennem adhuc puerum, concedendam
 Proceribus disuadet, apud Buchanan, *Rer. Scot. L. XII. Legem Ken-*
netbi Regis ante quingentos amplius annos latam, & in universum
priscos Scotos adeo fuisse à cura publica mulieribus mandanda alie-
nos, ut si rerum vocabula omnium excutias, ne muliebris quidem im-
perii nomen apud eos reperias: quorsum enim ei rei nomen imposuis-
sent, cujus ipsi nullum penitus usum habuissent, nec imposterum ullum
fore sperabant: Quas enim Reginas, inquit, alio suo quisq; sermone,
nos Regum Uxores appellamus, nec altioris fastigii nomen ullum in eis
agnoscimus. Voluerunt enim opinor Viri prudentes, ut illa quoties
mentionem sui fieri audirent, ex adjuncto Viri nomine se viris obno-
xias esse meminissent. Saxones etiam, pergit, ob unius Edelburge sce-
lus, Lege cauerunt, ne ulla deinceps Regis Uxor Regina vocaretur, aut
in sede honoris in publico Regi assideret. Porro naturam ab initio
non tantum Viros à fæminis animi corporisq; viribus discrevisse, sed
sua cuiq; sexui munia, suas virtutes, genere quidem easdem, gradu ve-
ro longè diversas attribuisse. Nam non magis indecorum fæmina
jus dicere, delectum habere, exercitum ducere, signum pugne propo-
nere, quam Viro lanam, colum, telam, cateraq; muliebris infirmitatis
trahere ministeria: que in Viris liberalitas, fortitudo, severitas, in
muliere profusionem, vesaniam, crudelitatem habere: Contra quod in
fæmina elegans, come, venustum, in Viris fractum, elumbe, putidum
judicari. Non oppugnare Regine dignitatem, qui cupiat, ut ipsa ultro
sibi præscribat metas, quas natura statuerit, sexus postulet, consuetudo
affirmet: E contrario, qui sui eam oblivisci jubeant, eos ordinem re-
rum a DEO institutum & usu receptum perturbandum suadere, gra-
vesq; non hominibus sed DEO, Legum suarum vindici, exsoluturos pœ-
nas. Nam si mortem Lex Divina minetur viro muliebrem, aut mulie-
ri virilem vestem induenti, quod supplicium satis pro magnitudine
sceleris grave eis irrogabitur, qui adulatione præpostera totam naturæ
vim, & perpetuam DEI constitutionem evertant. Dicam igitur, ait
porro ad Reginam, Regina Clarissima, isti non te, sed tuam fortunam
alloquuntur, & dum Reginam cogitant, eandem quoq; fæminam esse ob-
livisci videntur. Cum fæminam dico, (ne quis contumeliose dictum
id interpretetur) hominem dico, cui natura complurima dederit blan-
dimenta,

DISSERTATIO

Alimenta, & indulgentia sua munera, nonnulla etiam admiscuit, ut pulcherrimis quoque, & pretiosissimis rebus solita est, infirmitatis incommoda: Ideoque non sui protegendi satis potentem, in aliena voluit esse custodia, adeoque in alios imperium non dedit, ut leges naturam imitata in perpetua parentum, fratrum, maritorum tutela feminas esse iusserint; Neque hoc ad earum excogitatum est ignominiam, sed infirmitate inventum remedium. Nam cum eas negotiis, quibus impares sunt, arceat, beneficium est consulenti pudori, non honori detrectantis contumelia. Nunquam ab hoc sexu, inquit iterum, animi magnitudo postulata est: habent certe femina suas virtutes, sed hac de qua loquor, inter viriles non muliebres semper connumerata est; deinde quo magis ob natura imbecillitatem animorum motibus sunt obnoxia, eo, quoties Legum frena licentia perripuerit, longius progrediuntur, difficilius revocantur, ad modestiam vix unquam redeunt, quippe morborum & remedium juxta impatientes. Quod si qua inter eas fortiores videntur, eo sunt magis periculosa, quod vehementiores habent impetus, & quae tadio sexus feminam semel exuerunt, etiam ultra curas viriles licentiam extendere volent. Nam ubi modum finemque à natura positum semel transieris, quicquid ultra est, infinitum est, nullo cupiendi aut audendi tibi relicto termino. Ad hanc etiam naturam infirmitatem accedit, quod quanto quisque minorem sui habet fiduciam, tanto facilius aliorum dicta & facta ad suam contumeliam accipit, vehementius irascitur, acrius pacatur, immoderatus vindictam exercet, & velut contemptum sui ulciscitur. Denique concludit, tulisse quidem in summo honoris gradu nationes quasdam feminas, non illas quidem iudicio & suffragiis electas, sed sorte nascendi oblatas, nullum tamen unquam populum cum liberè essent suffragia & virorum quantulacunque copia, sibi feminas prefecisse. Dissertatio vulgo non ignota, Mulieres non esse homines, in fine praecedentis Seculi edita, non serio scripta est, sed ad imitationem argumentorum Socinianorum c. Deitatem Servatoris, nec aliis argumentis autor utitur, quam iis tantum, quae Sociniani adhibent, ut in tam claro & ipsis sensibus contrario themate imbecillitatem argumentorum Socinianorum ostenderet, ideo & profitetur initio scripti sui, sibi vitio verbi non posse, si credat mulieres non esse homines, cum in Sarmatia liberum sit credere Servato-

rena

DE IMPERIO.

rem non esse Deum. Atq; si tolerantur ibi, qui blasphemant Creatorem, se exilium aut supplicium timere non posse, qui simpliciter tantum convicietur creaturam. Autor fuit Valens Acidalius Med. D. in Silesia, Liber primo excusus *Serveſta ap. Bonnvent. Schmid.* Jus Canonicum utiq; diſerte & prolixè ſcribit mulierem non eſſe factam ad imaginem DEI *Caus. XXXIII. Qv V. Can. XIII.* Et Agrippa non auſus ipſi contradicere ſcribit intelligi corpoream Chriſti ſimilitudinem; Chriſtum enim virum fuiſſe, *L. De præſt. Sex. Fœm.* Sed hæc ad menda iſta referentur, quibus aliàs Decretum abundare deprehenditur, vel etiam non intellectum hic dicimus Paulum à Gratiano, quod ipſi ſæpe uſu venire exprobrat *Covarruv. Can. IV. reſol. XII, XIII, XIV.*

IV.

Hæc ad Subjecta Imperii. Ad Objecta pertinebunt Loca Deſerta, quæ ſecundum vulgare Axioma primi occupantis ſunt. Ratio eſt, quia loca hæc extra uſum omnium, & conſequenter extra imperiũ eorundem ante poſita fuerant, eoq; veluti non eſſent, habita erant. Statim v. atq; acceſſit, qui in uſum ſuum eadem accipere potuit, eo ipſo Imperium in loca talia accepit. Imperium enim in res uſus eorundem eſt. Alii verò nihil Imperii huius poſt affectare poſſunt; Quam enim rem uſui ſuo non eſſe cenſuerant, & conſequenter extra Imperium ſuum poſuerant, eoq; pro non exiſtenti habuerant, eam alii, qui & eſſe & uſui ſibi eſſe, animadvertit, ſubducere nequeunt. An locum Deſertum in Rep. eadem inſcia occupare liceat expendimus, *Diſ. XII. S. II.*

V.

Imperium Maris confirmant ſingularia jura Majæſtatis & Reſpublicarum, quæ in mari ab iis exercentur, ſine dubio in teſtimonium ipſarum in Mare Imperii. Talia ſunt Jus exigendi præſtationes ſ. angarias navium, ut nautæ exteri cogantur naves ſuas Reip. commodare ad exeqvenda ejus Conſilia, quod in Imperio Turcico cum primis ſingulare eſt. Simile jus eſt jus portuum, & in eò jus prohibendi vim hoſtilem in portu, quod noſtro tempore exercitũ à Rege Daniæ An. MDCLXV. cum claſſem Belgicam ex Indiã Orientali reducem in portu Bergenſi contra imminentem ipſi Claſſem Anglicam defenderet. Quæ quidem cauſa tunc extitit ſimultatum inter An-

A 3

glos

DISSERTATIO

glos & Danos usq; ad An. MDCLXVII. gliscentium, ratione tamen non caruit. Penes quem enim dominium loci, penes eundem est jus prohibendi turbas in isto loco: Persequentibus Anglis tamen etiam actus iste sequendi vitio verti non poterat, cum in hostem quidvis liceat; Ubivis etiam, nisi tertius intercedat, cuius interfit, ne actio hostilis exerceatur. Sic Archithalassus Belgarum Trompius quoque An. MDCXXXIX. Classem Hispanorum in portu Duynensi Angliæ infectatus fuit, causa tunc pro illo eadem pugnante, *Jus prohibendi transitum per Mare huc quoq; pertinet*; Etsi enim impediri nequeat, quo minus Gentes mutua commercia colant, nostra tamen interest, ac proinde prohiberi potest, Commercia per ditio- nes nostras fieri, æquè ac nemo impedire potest, ne nobis invitis per nostrum eat, aut agat, cum propter alterius incommodum jus no- strum in nostro non tollatur: Eluxitq; specimen exerciti hujus ju- ris in Elisabethæ Angliæ Reginae factò, quò Republicas annonam & arma Regi Hispaniæ, hosti suo, advehentes transitu per Mare Britan- nicum prohibuit, Vid. *Strauch. de Imp. Maris c. VIII. §. III.* Iterum *Jus Piscaturæ* argumentum præbet, cuius nomine quid inter Belgas & Cromwellum actum fuerit in *Med. Polit.* indicatum. Idemq; su- perioribus seculis patuit in Angliæ Regum exemplis, qui ex remisso & temperato prohibendi piscaturam jure fœdera cum vicinis Princi- pibus ita coluere, ut libertas piscandi ita utrisq; indulgeretur, ut velut ager compascuus tam fœderato utenti, quam Anglo Domino Mare deserviret, ait *Seldenus c. II. Maris Clausi n. 11.* Et *Camdenus in Annalibus Elisabethæ*: Anglos veniam piscandi semper concessisse, honore sibi reservato, utilitate verò exteris quasi per desidiã resi- gnata. Sic Mare apertum & clausum quoq; in Jure Civili legitur, terminiq; navigationi præfixi à Cal. Aprilis usq; ad Cal. Octobris *l. Quoties 3. C. de Naufrag.* De Jure in Bona Naufragorum, quod i- tidem ex Imperio maris derivant, dicendum *sequ. Disf. XVIII.*

Pæcipuum verò indicium Imperii maritimi à *Velorum Demissio- ne* petunt. Indicat enim agnitionem, nos in Territorio alieno age- re. Ideo & inter causas Belli Anglo Belgici An. MDCLXXII. ab Angliæ Rege allegatum fuit, & Belgas reculasse præstandam velo- rum demissionem Navibus suis vi Imperii in mare debitam; Et
postea

DE IMPERIO.

postea An. MDCLXXIV. in Articulos inter Anglos & Belgas conditos quartum & veluti principalem referri oportuit: Belgas agnoscere penes Regem Angliæ esse jus poscendi demissionem velorum eoqve naves ipsorum iuposterum seu solitariae sint, seu plures, Navibus Anglicanis si vexillam Regium cum literis J. A. C. habeant hanc demissionem velorum præstituros, idque futurum inter Promontorium seu *Capo Finis Terra & t' lant van Staten*, locum in Norvegia. Quæ loca cur seorsim selecta sint, ratio sine dubio est, quod Regis Angliæ Imperium Maritimum non possit universale esse, sed Regionibus suis tantum coextendatur. Loca hæc igitur selecta fuere, tanquam terminum Imperii maritimi Anglicani indicantia.

Ferunt etiam res certas esse, quib9 vehendis mare violenter resistat, adeo ut Imperiū sui tunc tacite velut excutiat, Sic Latherus observat mare non pati Thesaurorum exportationem, indicio *Crantziū L. IIX. Dan. c. XXIV.* qui cum narrasset Christophorum Daniae ac Suediae Regem, cum opibus in Suedia congestis navigationem in Daniam instituisse, exorta tempestate vix salvum evasisse, opes vero omnes periisse, *Mira, Sueciae fortuna*, subdit: *Non patitur exportari thesauros. Si sinunt homines, mare prohibet: Si pacatum est mare, homines tumultuantur.* Vid. Lather. *de Censu Lib. II. c. XII. num. 28.* De Mumiis Ægyptiacis verò nautæ passim affirmant se didicisse, quacunq; in navi depositæ fuerint, eam vel in maximum periculum adduci, vel certissimum naufragium subire oportere. Vid. *Itin. Princ. Radzivil. Ep. III. p. 228. 229.* isq; rationem ejus rei reddi tradit: Quia Mumia Ethnicorum sint cadavera, in quibus idola reconduntur, dubium non esse, quin in cura & potestate Dæmonum prout & animæ ipsorum sint constituta, qui nunquam ab eis, etiamsi de loco in locum transferantur, recedere soleant. Sed prior ille actus maris, ad illa quæ per accidens fiunt, pertinebunt; Posterius itidem tam universale non est, quin dentur Exempla, quibus Mumia sine incommodo transportata fuerint; Neq; tamen mari etiam ratio ejusmodi eventuum transcribenda, sed specialiori causæ, quemadmodum nec ratio Principis Radzivilii aspernanda videtur.

VI.

Ferae, Aves, Pisces, licet incertis vagentur sedibus, nihilominus

DISSERTATIO

nus Imperio comprehenduntur, non tamen privatorum aded, quam Reipublicæ. Privatorum actus hujusmodi enim quia ocio replent Remp. præstare utiq; visum est eas Reipub. adeoq; Principi relinqui. Conf. Welenb. qvi IV. hujus rei rationes allegat nostræ plane similes ad Tit. ff. de acq. rer. Dom. Qv. *Quid sentiendum de suppliciis Capitalibus iis illatis, qui Feras occidunt?* Resp: Securius poenam talem mitigari; Non enim nisi Regale minus est, quod violatur. Ratio Justitiæ tamen, cur tales leges ferantur, similis ei est, cur qui pedem in militia extra viam ponit, suspendi possit: Nimirum ob periculum graviorum excessuum, inde secutorum. Itaq; feræ, quia variis aliis insultibus obnoxia forent, itidem severitati poenâ propositâ servandæ sunt. Sicq; vis puellæ in agris illata, ipsâ Lege divinâ severius punitur, quia majora metuenda sunt pericula ex hoc actu, quam si in urbe id fiat.

VII.

De famosa illa Communione rerum ita breviter sentiendum ducimus; Eam quam diu olim fuit, defecta hominum evenisse, non commodo aliquò ex communiione prospectò. Neq; aliud de antiquis temporibus judicandum, quam minori numero lites tunc fuisse, quia pauciori numero hominum spatiosus orbis facile sufficiebat. Alibi ubi Communionis talis species adhuc inter Barbaros videtur superesse, non communiio est, sed justæ divisionis ignorantia, ut inter bruta. Nec in Novò Testamento primi Christiani propriè Communionem habuere, quam vulgò credunt, sed Communicationem rerum superfluarum in Usus proximi. *Inst.* Neminem dixisse de bonis suis, ea sibi propria esse. Resp: Destinata etiam fuisse in commoda proximi, sed in casu necessitatis.

Quid præstare queas, jam dum mihi constat abunde,
Inq; tuas, CNORRI *dilecte*, excurrere laudes
Jam non est animus. Quem laudat, voce sonorâ
Te Respondentem, Doctorum cœtus, eundem
Et laudo simul, & voto absens maecto merentem:
Ut RATIONE STATUS tutâ & nitâre secundâ!

*Amico & Commensali dilectissimo
affectum prolixum testaturus sc.*
OTTO HENR. L. B. à FRISEN.

QEr aus der Eltern Brust die Jugend-Milch gesogen /
Wird heut mit grossem Lob auff der Catheder stehn /
Der nie am strengen Joch der Laster hat gezogen /
Wil mit der Künste Schmuck in Saal der Ehre gehn.
Viel leben in der Welt / und wissen nicht die Rechte /
Die Gott und die Natur dem Menschen eingeezt:
Sie wandeln in dem Licht / und fühlen lauter Mächte /
Wo sie der Seelen Trieb nicht in den Glanz versetzt.
Ich will den schlechten Vers mit dreyen Zeilen schliessen;
Sein unbeslecktes Thun hat Preis un Ruhm verdient /
Die Sonne müsse nicht auff den die Strahlen schiessen /
Der diß gelehrte Werck zu tadeln sich erkühnt.
Heinrich Alexander Frenherr von Bieberan.

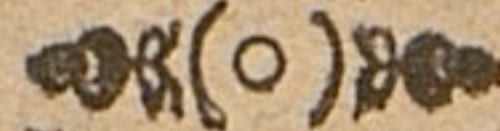
HActenus una tibi didicisse fideliter artes
Cura fuit; nec opus, currenti sponte, severo
Est monitore tibi, CONVICTOR *amande*; probasti
Privatim nobis satis illud, hæcque palæstra
Publica testis erit, quâ propugnando virili
Aufu dilucidè NATURÆ tradita JURA
Cum RATIONE STATUS encomia digna mereris,
Cunctorum unanimes laudes plaususq; sonoros.
Præparet hocce tuum Specimen prænobile doles,
Ingenium quibus haud parcè Natura beavit,
Ad curæ majoris opus, tibi cunctaq; cedant
Ex voto, studia & tua merces ampla sequatur!
IRENÆUS VEHR, D. & Prof. Med. Ordin.
Quâm

50
2
QVAM NATURA se benignam divitemq; præstitit;
Conferens in te capacis tanta totq; munera
TAM tu vicissim, CNORRI amate, ceu decet,
Gratus es, fundumq;, curæ quem tuæ concredidit
Excolendum, omni labore fervidâq; industriâ
Excolis, quantumve eidem debeas, sat conscius,
Certius te vix putâsti vixque luculentius
Ferre cultoris fidelis posse testimonium,
Illius quàm si studeres esse prudens Jurium,
Gnarus affatim, quòd illa Jura fundent cetera,
Hisq; quanta lux accedat ejus ex dictamine.
Ecce prodis in palæstram, quantum & inde calleas,
Omnibus dare is probatum, vocis & munimine
Fisus Ingeniû; prompti, victor exis strenuus.
Nos tibi omnes gratulamur de triumpho & laureis,
Promerentis quæ coronant erudita tempora,
Illiusque, quo jubente cuncta nata novimus
Quiq; *Natura* exaravit singulorum in cordibus
Jura, gratiam perennem comprecamur, omnium
Obvium & tibi favorem, quas adibis, *Gentium!*

COMMENSALES VEHRIANI.

LE Droit de la Nature, & la Raison d'Etat
Sont deux dignes sujets de ce noble combat,
Où vous, Monsieur, m'ontrez à toute l'Assemblée
combien jusques icy vous avez avancé
dans les principes, que la Raison a fondez.
C'est ce, dont se rejouit même la Renommée,
qui porte de ce jour par tout vôtre louange
& même celle là de vôtre *President*,
dont l'esprit point lassé & profond jugement
aux hommes plus scavans de nôtre têmes le range.
Poursuivez ce digne propos,
Poussez de vôtre engin plus outre la vaillance
ayant la certaine esperance,
qu' un doux repos s'vivra apres vos grands travaux.

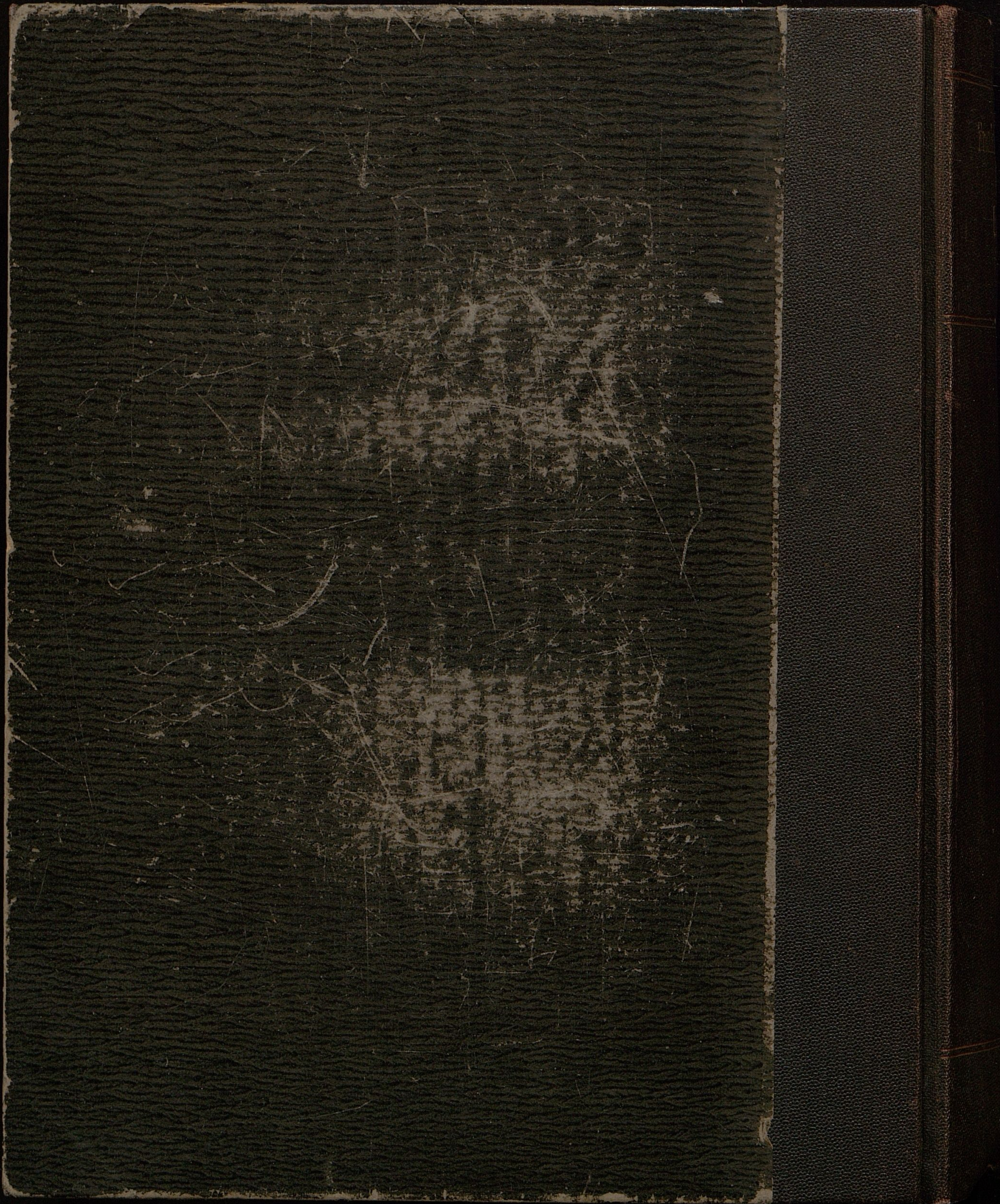
RUDOLPH FREDERIC SCHULTT.

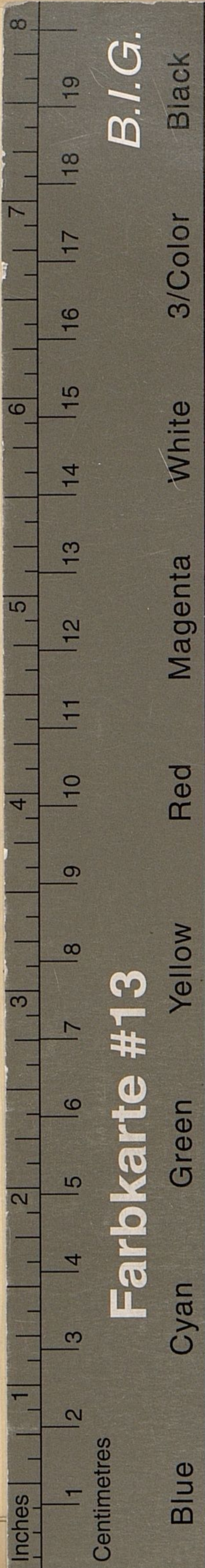

Frankfurt a.d. O., Diss., 1676
X 242 1332

VD17

B.I.G.

Farbkarte #13

13112.

1676,1

47.
1

I. N. D. E. D. N. J. C.
DISSERTATIO
DE
JURE NATURÆ,

QVAM
PRÆSIDE

JOH. CHRISTOPHORO BECMANO
D. & HISTOR. PROF. PUBL.

Publicè proponit

SAMUEL Knorr / Glogovia
Silesius.

In Auditorio Philosoph. Majori
AD D. VII. OCTOBR. AN. MDC LXXVI.

Francofurti ad Viadrum,
Excudit CHRISTOPHORUS ZEITLERUS.